

KUMRUNUN YANILSAMASI

İbrahim ASLANER

Hasan Ali Toptaş'a

Ürkek bir kumru, camın önüne kondu. Camı üç kez tıklattı.

tık

14 yıl, 4 ay, 12 gündür konuşmamıştı. Bu ortalama bir ömrün neredeyse beşte birine denk geliyordu. Kabaca bir bölüştürme yapınca da beş duyu-dan biri olan dilin, kendine ayrılan zamanı konuşmayarak geçirdiği söyle-nebilirdi. Bundan sonraki hayatında konuşması onun aleyhine olmayacaktı elbette. İlk kez onu camın kenarında görmüştüm. Belki de ben onu görme-den önce de konuşmuyordu. Zira öyle güçlü susuyordu ki onun yanındayken konuşmanın, hükmünü susmaya devrettiğini düşünebilirdiniz. Yine de onu tanımak istiyordum.

Onu en çok susmaları ele verirdi belki de. O sustuğunda tekrar eden bütün sesler; ritim bulur, sonra onun susmasından düşsel bir orkestra şefi icat edip büyük bir meydana toplanarak *hayatın anlamsız müziğini* uğuldamaya başlardı. Belki de bu susuşlar yalnızca onun susuşları değildi; bu sessiz kuyuların içinde kahkahalar birikmişti bir zaman, bir zaman gamze kıskan-dıran tebessümler ve başka bir zaman tiril tiril bir ilk tanışıklığın biriktirdiği başkaca kuyular saklardı, bu sessiz kuyular ama her seferinde gün yüzüne çıkması için onun susmasını beklemek zorundaydınız. Susmasını ve uzun uzun bakmasını... Baktığı noktada eli kazmalı bir Ferhat bulurdu belki, belki Ferhat'ın efsanesinden geçen derin bir ırmakta yıkanırdı saçları, yıkanırken de kurşuni bir parıltının çağalttığı derin bir dev kazanına benzeyen bir sessizliğin içinde bulurdunuz kendinizi. Bu sessizlik sonra sizi baştan ayağa, dişten tırnağa usul usul yıkayarak, kendi görüntüsüne alıp sizden munis bir

heykel icat ederdi. İşte o zaman Şeyda'nın sessizliğiyle tanışır, ilk tanışıklığın acemiliğini siler ve onun uzun sessizliklerinin ardından gelen içli kahkahalarına ortak olabilirsiniz.

Doğru, öyle de olmuştu. Onu tanımış ve ardından 14 yıl, 4 ay, 12 gün sürecek bir boşlukta bulmuştum kendimi. Daha doğrusu bu boşlukta yılları değil de kendimi biriktirmiş, biriktirirken de yine benden bir buçuk adım ötede ama uzak bir varlıkta kendimi bulmuştum. Bu, anlattığım kadar kolay olmadı elbette. Anamlı anlamsız bütün sesler silindi ilk zamanlar, sonra bildiğim bütün görüntüler kılık değiştirerek ses oldu -ritimli birer sestir bunlar-, elbette bu bir tuzaktı. Boşluğun ileri zaman dehlizlerinde ses elbisesi giymiş bütün görüntüleri kaybettim. Böylece bakarken göremiyor, dinlerken duyuyordum. Duyduğum şey; yalnızca Şeyda'nın kendi sessizliğinde büyüdüğü, büyütürken halka halka genişlettiği derin bir sessizliğin dehlizlerinde belli belirsiz bir ürpermeydi belki. Bu ürpermelerin içinden iğde yüklü kervanlar geçiyordu şüphesiz. Olgunlaşmış iğde çiçekleriyle yüklü develer zihnimin dehlizlerinden *açıl susam açıl*'larla kaçıp göçtü, *kervan kaldık dağlar başında*'larla beni ıssız bir çölün ortasında bırakıyordu ama ben; -yine de bu ıssız çölde- konuşmadığımdan, duymadığımdan ve görmediğimden olsa gerek susamıyor, acıkıyor ve çoğu zaman uyumuyordum. İyi hissetmemin önünde hiçbir engel yoktu ve ben iyi hissediyordum. Sonra bu sessizliğin mavi katmanlarında çektiriler geçiyordu birer ikişer. Bu köhne gemilerde insan taşınıyordu; çağlar açılıp kapanmasa bu taşımaldan mavi bir çağ kapanıp kara bir çağ açılabilirdi belki. Belki de bu gemilerden, merhamet adında bir ana heykeli yapıp kucağına sevgi adında al kundaklı bir bebek verilebilirdi. Kim bilir bu bebekten; ninni niyetine türlü ahuzarlar fışkırdı, türlü ağıtlar binerdi bu ninnin sırtına ve türlü yiğitlik türküleri gevelenirdi süt kokan ağzında. İşte ben bu ürpermelerimden kendime bir rüya biçecektim şüphesiz, kâbus diyemeyecektim buna. Zira bir rüya -korkutsa bile- güne verilmiş bir muştuydu. İpek mendillere sarılmış bu rüyadan, yabani menekşeler fışkıracaktı; taze ıhlamurlar, sarısabırlar, nevrular, sümbüller ve çiğdem çiçekleri... Derken lale olacaktı hepsi toplanıp. Lale olmaları kolay olmayacaktı. Mevsimler geçeceklerdi; nal söken buzlu yollar, tarak diş sıklığında karanlık ormanlar ve iklimler geçeceklerdi. Diyar-ı Rum'da lale olacaktı tümü toplandığında isimleri; yine de kendilerini bir lalenin göbeğinde ele vereceklerdi. Bu Şeyda'nın susmasından miras bir ittifaktı şüphesiz ya da Şeyda'ya atalarından kalan soylu bir mirasın henüz can bulmuş hâliydi ya da mirasa can veren varisin kendini kollayan diril yaprakçığıydı. Öyle ki bu yaprakçık ve Şeyda'nın susmaları; benim ürpermelerimle aynı dehlizde buluşup beş

duyumu kapatmış yalnızca göğsümün içinde kaynayan henüz adı konmamış ama varlığını bir şekilde ürpermelerimle bildiğim bir başka duyuyu ele vermişti. Buna ihlamur çiçeği demek en doğrusuydu. Ihlamur çiçeğiymiş çünkü mevsim hazirana devriliyordu. Ihlamur çiçeğiymiş çünkü Şeyda'nın kurşunu saçlarından ıtır ıtır ihlamur kokuları yayılıyordu dört yön, yedi deniz ve o zaman açık olan beş duyuma ve ben; -şimdi kapalı beş duyumla olmasa bile düşsel bir duyuyla- bu taze kokuyu sessizlikten örülmüş bir dev kazanının dehlizlerinde duyumsayabilir, bu kokuyla açlığını giderip susuzluğuma çare bulabiliyor ve gözlerimi kapatmadan uyuyabiliyordum. Yaşıyor, iyi hissediyor ve orkestranın ritminde kendim dediğim bir buçuk adımlık mesafede duran kendi dışılığında kendimi biriktirip biriktirip taşıbiliyordum. Her seferinde bulduğum kendim, bir önceki ve bir sonraki kendime Şeyda'dan yayılan ihlamur sessizliği kadar uzak ya da yakın olabiliyordu.

tık

Onda biriktirdiğinizi sandığınız -aslında cennet ve cehennemın yanılması olan- tüm anılarınızı unutabilirdiniz. İnsanlar, her biri bir başka yönünüzün aynası olarak dikilir bazı zamanlar karşınıza ve siz bu aynaları kırıp atmaya kıyamazsınız çünkü hepsi sizden bir parça ve hepsi size kendiniz mesafesindedir. Ne zaman bunu düşünsem Şeyda'nın hiçbir çerçeveye girmeyen kendi dışılığı gelir aklıma. Mesela kin, değildir. Sonra nefret, olamaz. İyilik, bildiğim iyiliklerin çerçevesinden kaçır. Ne bileyim, aklıma gelmiş gelebilecek bütün duyguların ötesinde ya da da aklımdaki tüm duyguların en berisindedir. Belki de zamanın bize duygu diye öğrettiği pas tadındaki tortusunun Şeyda görünümünde parçalanmasına şahit olurum onu her düşündüğümde, her gördüğümde, tüm sessizliklerinde. Bunu kabaca zamanın düz bir çizgide akan yorgun teorisiyle açıklamam elbette doğru olmaz ama ben yine bir başka teoride Şeyda'nın sessizliğin halkalandığını ve şimdi ve ezelde ve gelecekte hiç durmaksızın kendi boşluğunda bir huzur fırtınası -tropik bir fırtına- oluşturduğuna eminim. Eminim çünkü onunla başlar rüzgârlar, ondan başlar ve dağ yamaçlarını onun sıcaklığı alazlandırır. Onunla başlar çünkü yağmurlar ondan alır serinliğini, toprak onda devreder dünyaya baygın kokusunu. Onda ve onla başlayan sıcak ve soğuk iklimler, onunla döner tersine ve onunla eğilir eksen; dönencelere onun adı verilir; iki kolu mesafede yaşanır beşinci mevsim. Onda ve onunla bir büyük teslimiyeti nüfus eder ruhunuz ve pes eder, tüm onları bir zamire yükleyip kendinizi sessizliğinin sıcak kollarına teslim edersiniz.

tık

Ona “tuhaf”, demiştim. “Tuhaf Bir Karşılaşma.” Ardından bir hikâye çatmış, öykü giydirmiştim üstüne. Bitmemiş bir öyküydü zira. Bitsin istediğim/iz -mutlu ya da mutsuz- ama bitmeyen bir hikâyenin ikinci öyküsünü okuyorsunuz belki de. Belki de sonuna yaklaştınız ve Şeyda hâlâ susmakta. Kabul ediyorum *kumru* gerçektir. Bunu kendisi söylemişti. Gecenin son deminde gelmiş ve camının önüne konmuştu. İşte ben; o kumrunun sol gözüyüdü, sol gözündeki nokta büyüklüğündeki kara lekeydim. Beni sarmalayan aklığa ne kadar yakınsam Şeyda’ya da o kadar yakındım. Yakındım ama dokunamıyordum. Ellerim, parmaklarım ve tüm azalarımınla tor top olup bir kumru göz bebeğinde saklanıyordum belki. Belki de bir kumru göz bebeği büyüklüğündeki beni, Şeyda’nın sessizliğinden doğan yağmurlarla büyütüyordum. Sonra bu sessizlikten kendime etten, turnaktan, parmaktan, elden ayaktan ve kafadan yeni bir ben biçiyordum. Elimde kör bir Kırkor makası vardı yine; geçen hikâyede biçtim dediğim aslında bir babadan çok bir çocuktu ya da baba görünümlü, bir kumrunun göz bebeği ürkekliğinde elsiz ayaksız bir bebektir. Bu ürkekliği biraz babasından, biraz kumrudan, -galiba bu ikizi olan kumruydur- biraz da Şeyda’dan aldığı yalan değildi bu elsiz ayaksız bebeğin.

İtiraf ediyorum, iğde kokuları hâlâ burnumda. Burnumda değil yalnızca, tüm benliğimde. Doğumla gelen ve doğumdan sonra icat edilen tüm duyuların burnunun direğini sızlatıyor hâlâ o iğde kokuları. Bu kokulardan fesleğenler yayılıyor her yana, sonra reyhanlar dağ kekikleri ve sümbüllerin kokusuyla karışıp yeni bir koku icat ediyor benliğim Şeyda’dan başlayan ılık bir rüzgârın kuruttuğu bu çiçeklerle. Sonra sokaklar geçiyorum bu kokular üzerimde; sokaklar genişliğini dürüyor ben geçerken; caddelerden homurtulu otomobiller geçiyor, benimle birlikte egzozlarından utanıp stop ediyor hepsi. Şehir, sessizliğe bürünüyor; şehir, huzur dediğimiz bir iklimi kendi sessizliğiyle çağaltıyor. Şehir ışıklarını söndürüyor; ben gelince zifiri bir ay çıkmaza gömüyor şehrin tepelerini çünkü üstümde hâlâ Şeyda’dan kalan ben, alıcı billur salkımlar parılıyor.

Mevsim Eylül’e devrildi.

Ürkek bir kumru, camı üç kez tıklattıktan sonra uçup gitti.